

ЧИ ІСНУЮТЬ МЕЖІ ОРИГІНАЛЬНОСТІ НАУКОВИХ РОБІТ?

Федотова Т. А.

кандидат економічних наук, доцент

*Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського*

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Відсоток оригінальності вище, чим менше запозичених фраз, думок, речень чи абзаців у роботі. Але ж все одно ми у роботі опираємося на чийсь думки та фрази, на класичні положення, на загальновідоме теорії та постулати. Адже винайти щось нове, про що ще ніхто не писав, або до чого ще ніхто не додумався, це вже винахід, авторська розробка або Нобелівська премія. Проте кожний науковець не в змозі «винайти колесо», бо за історію людства вже багато чого розроблено та встановлено.

З кожним роком це все важче робити, адже мережа інтернет вже заповнена багатьма науковими роботами – статтями, монографіями, дисертаціями, авторефератами, навчальними посібниками та ін. І цей процес йде активними темпами. Більша частина видань дотримується політики відкритого доступу – викладаючи у мережу випуски своїх видань.

Студенти до впровадження системи перевірки на плагіат в якості рефератів, курсових та дипломних робіт використовували та викладали до мережі повністю скопійовані частини посібників, статей та дисертацій. Я так побачила наприклад свою дисертацію без будь-яких змін на кількох сайтах студентських робіт, навіть і у продажу, і в них не було навіть згадування про мене як автора і більш того – мої думки викладалися як від автора-студента.

І виникає таке питання, а чи не наступить одного разу такий момент, коли вже на певну тематику взагалі не можна буде написати оригінального тексту, але ж буде вже використано всі можливі словосполучення, синоніми, перефразування та перестановки слів у реченні, тобто весь той інструментарій, що дозволяє нам зараз робити тексти наукових робіт оригінальними.

Як приклад використання синонімів є найпоширенішим методом підвищення унікальності тексту. Але кожне слово містить обмежену кількість синонімів. І логічно вважати, що з часом будуть використані всі синоніми, а це означає, що подальше повторне використання синонімів вже не буде видавати оригінальний текст.

Ця проблема постане для всього наукового товариства. Спочатку можна буде її вирішувати шляхом послаблення певних вимог до перевірки оригінальності. Наприклад при перевірці використовується методологія шингла, тобто певна кількість кроків. Чим менше виставляється кроків, тим точніша перевірка на оригінальність тексту. Деякі видання, біржі контенту або замовники виставляють параметри цього показника в якості вимоги. Для підвищення оригінальності в обхід цього можна після кожного наприклад першого або другого слова додавати нові слова – прикметники або прислівники. Але в рамках нашого напрямку досліджень теж зрозуміло, що з часом перелік цих слів скінчиться і будуть мати місце їх повтори. І збільшення вимоги щодо кількості кроків при перевірці лише відтермінує час в даному питанні.

Значний прорив в сфері розширення можливостей написання оригінальних текстів створила поява штучного інтелекту, а особливо – ChatGPT від OpenAI, який в академічних колах визнаний як синонім академічної недоброчесності. Постачальники послуг з виявлення плагіату вже розробили програми для перевірки текстів на плагіат на основі ШІ, такі як GPTZero, AI Writing Check, CrossPlag і власне OpenAI [1]. Тобто ця додаткова можливість написання оригінальних робіт зараз вже не може використовуватися. І до того ж розробки і мережа не стоять на місці – йде подальше удосконалення програм перевірки на плагіат з одночасним завантаженням в мережу тисяч нових робіт та текстів в годину.

Отже, можна очікувати, що незабаром настане той час, коли академічна спільнота вичерпає всі методи і інструменти підвищення оригінальності текстів і почнуть співпадати наукові роботи навіть при глибокому рерайті або написані самостійно або до цього ще дуже довго?

Список посилань

1. Courtney Cullen. Artificial Intelligence: Friend, Foe, or Neither? *International Center for Academic Integrity (ICAI)*. February 7, 2023. URL: <https://academicintegrity.org/resources/blog/110-2023/february-2023/422-artificial-intelligence-friend-foe-or-neither?fbclid=IwAR3lGrJIGgY6Or18FdndJCzACL-UVsr3Yy9oM8CcBcZ6frBAQDkCJ6Ye200>.